

Forfatter: Kingo, Thomas

Titel: Digtning i udvalg

Citation: Kingo, Thomas: "Digtning i udvalg", i Kingo, Thomas: *Digtning i udvalg*, udg. af Marita Akhøj Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1995, s. 559.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kingo09val-shoot-idm140375698955296/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Digtning i udvalg

- 28.3 *I*: over. – 28.4 *sav*: de jordiske rester. – 28.6 *der*: da. – *hand*: døden. – *husd*: kruste. – 28.8 *opbriste*: bryde frem.

SOM: dend Gyldne Sool frembryder

- 384 *Pae ... Dag*: Denne tidsbestemmelse er indsat fra SS IV, s. 499, hvor den indleder teksterne til påskedag; herunder hører denne salme. – *Tolv-Prædiken*: gudstjeneste kl. 12 middag. – *forhandles*: behandles. – *Nu vel an ...*: salme af Johann Rist, oversat til da. af Hans Pedersen 1663; melodien (DDK nr. 317) er komponeret af Johann Schop 1642 og aftrykt s. 286.
- 1.4 *fly*: flygte. – 1.5 *Saa*: sådan. – 1.8 *Imod*: nær ved, henimod, jf. Matt. 28,1.
- 2.8 *tilberig*: passende. – *Lov*: lovprisning. – *udsyngde*: udsyngte.
- 3.1 *finde*: føle. – 3.5 *hvor*: hvordan. – 3.6 *Vaa*: krog; skjul.
- 385 4.1 *Boje*: lenke. – 4.2 *Armod*: fattigdom. – 4.3 *Koye*: leje. – 4.5 *fortægt*: underkøet; fondrevet. – 4.6 *der*: helt. – 4.7 *Huus*: bolig.
- 5.3 *Møde*: møje, besvær; plage. – 5.4 *alt*: altsammen; allerede. – 5.6 *aff*: fra. – 5.7 *oprette*: hæve. – 5.8 *forlette*: mildne.
- 6.5 *begrov*: begravede. – 6.7 *At*: nemlig at. – 6.8 *sejer-Palmer*: jf. Johs. Åb. 7,9.
- 386 7.3 *indspænder*: omspænder. – 7.5 *Christendommen*: kristne. – 7.8 *Og opstandelse*: sidestillet med *din Død*; tanken, der er hentet fra Rom. 6,3-11, er, at det syndige menneske dør ved dåben, for at et nyt kan opstå, og på denne måde gentages Kristi historie i den kristnes liv.
- 8.7 *opstande*: opstå.
- 9.3 *At*: så at. – *møde*: styre. – 9.7 *rykte*: rykkede, trak. – 9.8 *Der*: da.
- 10.4 *dit Bærd*: nl. nådverbordet. – 10.5 *Vee*: smerte. – 10.7 *har inde*: har, ejer.

Vers i Winterparten

Trykt efter SS I, s. 321, der gengiver Kingos egenhændige dedikation i et af Det kongelige Biblioteks eksemplarer af *Danmarks Og Norges Kirkers Forordnede Psalme Bog, Winter Parten*, 1689 (Ny kongelig Samling 4° 820).

- 387 *Winterparten* var sammensat og i vidt omfang digtet af Kingo; salmebogen blev først autoriseret af kongen, som dog kort efter trak

autorisationen tilbage og overdrog andre at udarbejde en salmebog. – *Vita Bering*: død 1730, datter af historiografen og latindigteren Vitas Bering, som var Kingos ven. – *hosfølgende*: følgende. – *Erindring*: bemærkning.

- 1 *GÅk*: gå. – *hude-fletted*: piskede. – *tør*: vil; kan.
- 3 *hen*: bort.
- 4 *Vanartig*: vanartet; ond.
- hulle*: trofaste. – *Martij*: marts.

Til dend Anden Poort

Trykt efter SS II, s. 28, der gengiver et etbladstryk uden årstal, som er i Det kongelige Biblioteks eje. Den indskrift, der nu findes på Kronværksporten ved Kronborg, er fornyet i 1730.

- 388 *dend Anden Poort*: Kronværksporten, der blev bygget i 1590; den ydre portal, hvor Kingos indskrift er opsat, stammer fra 1696.
- 1 *TRiin*: træd. – *værd*: værdig. – *lader op*: åbner.
- 2 *obner*: åbner.
- 3 *TRE KONGER*: Frederik II (1559-1588), Frederik III (1648-1670) og Christian V (1670-1690). – *af*: ud af. – *JLD*: Der sigtes antagelig til den brand, som 1629 raserede Kronborg. – *SKUDD*: Herved tænkes nok på belejningen af Kronborg 1658.
- 4 *Kugle-Budd*: skadet, forårsaget af kugler.
- 6 *KRONED Værket*: ordspil på Kronværket, slottets mellemste befæstningsanlæg, der fuldførtes under Christian V. – *Asind-syges*: misundelighes; hadefuldes.
- 7 *give*: skal give. – *SÆD*: alkom.

På æsken med Ole Borchs sten

Trykt efter SS I, s. 320, der gengiver teksten i E. Pontoppidan: *Marmora Danica* I, 1739. Den berømte videnskabsmand Ole Borch (1626-1690) døde efter en blærestenoperation, der mislykkedes, fordi stenen var for stor til at fjernes eller knuses. Den opbevarede i Borchs Kollegiums kunstsamling.

- 389 3 *Meen*: skade.
- 4 *Gak*: gå.